

franciscus

LEVERBIOPSIE

ONDERZOEK VAN DE LEVER

De arts heeft met u besproken dat u een onderzoek van de lever krijgt. In deze folder geven wij u informatie over dit onderzoek.

Let op!

- Kunt u niet op de afgesproken tijd komen? Annuleer of verzet uw afspraak minimaal 48 uur van tevoren. Anders moeten we de kosten van het onderzoek in rekening te brengen.
- Het is niet toegestaan om iemand mee te nemen in de onderzoekskamer. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Dan mag er wel iemand mee. Uw contactpersoon mag het onderzoek voor u vertalen.

Zijn uw gegevens gewijzigd? Geef dit dan vóór uw afspraak door bij de Inschrijfbalie op de begane grond.

Wat is een leverbiopsie?

Een leverbiopsie (leverpunctie) is een onderzoek om aandoeningen van de leveren op te sporten of uit te sluiten. Bij een leverbiopsie neemt de MDL-arts een stukje weefsel van de lever weg. Dit wordt een biopt genoemd. Het biopt wordt in het laboratorium verder onderzocht.

Vorbereiding thuis

Het is erg belangrijk dat u voor het onderzoek **NIET** eet, drinkt en/of rookt. Doet u dit wel? Dan kan het onderzoek niet worden uitgevoerd. Bekijk dit schema heel goed!

Tijd:	Toegestaan:
Tot <u>6 uur</u> voor het onderzoek mag u een lichte maaltijd eten. Hierna mag u NIET meer eten .	Lichte maaltijd: Maximaal 2 beschuitjes of 1 witte boterham met jam of suiker en dun gesmeerde margarine of halvarine. Een glas melk en koffie met melk en/of suiker is toegestaan. Hiernaast kunt u heldere dranken drinken. Deze staan hieronder vermeld.
Tot <u>2 uur</u> voor het onderzoek mag u heldere dranken drinken. Hierna mag u NIET meer drinken .	Heldere dranken: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Heldere bouillon (zonder vlees). ▪ Koffie en thee zonder melk, zoetstof of sorbitol. ▪ Helder vruchtensap (appelsap/witte druivensap/vruchtenmix siroop). ▪ Water (niet koolzuurhoudend) eventueel met limonadesiroop zonder sorbitol.

Rookt u? Dan mag u vanaf de avond (18.00 uur) voor het onderzoek niet meer roken.

Het eerste gesprek (intakegesprek)

Voor het onderzoek krijgt u eerst een intakegesprek bij de MDL-arts. Hier wordt onder andere gesproken over veranderingen in uw medische voorgeschiedenis (medicatiegebruik) sinds uw laatste colonoscopie. Het is van belang dat u een recent medicatieoverzicht meeneemt. Lees onderstaande punten goed door. Geef tijdens het gesprek aan als iets bij u het geval is:

- Allergisch bent voor medicijnen of verdoving;
- (Mogelijk) Zwanger bent;
- Hart- en vaataandoeningen heeft;
- Een longaandoening heeft;
- Diabetes (suikerziekte) heeft.
- Een stoornis van de bloedstolling heeft;
- Bloedverdunnende medicijnen (antistollingsmedicatie) gebruikt.

Gebruikt u bloedverduunners?

Als u bloedverdunnende middelen via de trombosedienst gebruikt, bespreek dan met de arts die het onderzoek heeft aangevraagd of u hiermee moet doorgaan. In de meeste gevallen kunt u medicijnen zoals acetylsalicylzuur, carbasalaatcalcium, dipyridamol, clopidogrel, ticagrelor en prasugrel blijven gebruiken.

Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling wordt in overleg met u en de afdelingsarts het beleid ten aanzien van de antistollingsmedicatie of de medicatie voor de diabetes bepaald.

Vorbereiding thuis

- Draag gemakkelijk zittende kleding.
- Neem de medicijnen die u gebruikt of uw medicatieoverzicht van de apotheek mee naar het ziekenhuis. Hierbij zijn ook de medicijnen die u bij de drogist haalt van belang.
- Als u diabetes heeft en insuline spuit, neemt u uw prikpen en insuline mee naar het ziekenhuis. Zodoende kunt u tijdens uw verblijf in het ziekenhuis over insuline beschikken.

Heeft u slaapapneu?

Gebruikt u thuis een CPAP apparaat voor uw slaapapneu? Dan is het belangrijk u dit apparaat meeneemt. Tijdens de scopie krijgt u een slaapmiddel en een pijnstiller toegediend. Deze middelen kunnen invloed hebben op de ademhaling.

Opname in het ziekenhuis

Op de afdeling is een bed voor u gereserveerd. Nadat bij u een infuus is ingebracht, wordt u in bed naar de kamer gebracht waar het onderzoek gaat plaatsvinden.

Het onderzoek

Het onderzoek wordt uitgevoerd door de MDL-arts, geassisteerd door een endoscopieverpleegkundige. Hieronder leest u wat u precies kunt verwachten.

- U ligt tijdens het onderzoek plat op uw rug met een ontbloot bovenlichaam en uw rechterarm onder het hoofd. De arts bepaald de plaats van uw lever door op uw buik te kloppen of met behulp van een echo-onderzoek. Aan de hand van het echo-onderzoek wordt bepaald waar de leverbiopsie plaats moet vinden.
- Voordat de leverbiopsie begint, ontsmet de verpleegkundige de huid met een koude vloeistof om infecties te voorkomen. Daarna krijgt u een plaatselijke verdoving. Er wordt een steriele doek op uw buik gelegd.
- Als de verdoving werkt, maakt de arts een heel klein sneetje. Vervolgens wordt daardoor een speciale naald in de lever gebracht, waarmee een stukje weefsel verwijderd wordt. Na het onderzoek krijgt u een pleister op de plek van de biopsie.
- Het afgenomen materiaal wordt voor onderzoek naar het laboratorium gebracht.

Duur van het onderzoek

De gehele onderzoek duurt ongeveer 20 minuten.

Time Out Procedure

Op de behandelkamer voeren wij voor het onderzoek op verschillende momenten een Time Out Procedure uit. Hierin stelt de verpleegkundige dezelfde vragen aan u. Dit is voor uw eigen veiligheid. Uw antwoorden geven ons informatie die belangrijk zijn voor een goed verloop van het onderzoek.

Sedatie

In overleg met de maag-, darm- en leverarts kan sedatie worden toegediend. Dit is een medicijn dat u slaperig maakt, waardoor u minder meekrijgt van het onderzoek. We streven naar 'bewuste sedatie'. Dit betekent dat u enigszins slaperig bent, maar nog steeds kunt communiceren met de endoscopist en verpleegkundigen tijdens het onderzoek.

De voor- en nadelen van sedatie

U hoeft niet kunstmatig te worden beademd. Uw reflexen blijven. Dit betekent dat het risico op complicaties worden verkleind. Bijvoorbeeld het risico op verslikken wordt minder.

Sedatie kan uw ademhaling wel oppervlakkiger maken. Soms geven wij u toch wat zuurstof. Als uw zuurstofgehalte te laag wordt, kunnen we de sedatie ongedaan maken. U krijgt dan een tegenwerkend medicijn. Bij regelmatig gebruik van slaapmiddelen of alcohol kan de werking van sedatie verminderd zijn.

Na het onderzoek

- Tot 2 uur na het onderzoek moet u op uw rug blijven liggen. Zo voorkomen we nabloedingen. Na 2 uur mag u een klein stukje overeind komen en wat eten en drinken.
- Regelmatig controleren wij uw bloeddruk en polsslag. Na de biopsie kan pijn optreden bij de prikplaats en/of in de rechterschouder.

Begeleiding naar huis

Door de sedatie mag u 24 uur niet zelf deelnemen aan het verkeer. Regel daarom vooraf aan het onderzoek dat iemand u komt ophalen.

U mag ook niet alleen met de taxi naar huis. Als er een contactpersoon bij is, mag u wel met de taxi of het openbaar vervoer naar huis. Uw contactpersoon moet u begeleiden tot u thuis bent.

Als er géén begeleiding naar huis is na het onderzoek, zal het onderzoek niet kunnen plaatsvinden met sedatie.

Complicaties

Een leverbiopsie is een veilig onderzoek. In enkele gevallen (minder dan één procent) kunnen complicaties optreden, zoals:

- Bloeding in de lever. Dit komt zelden voor. Als een bloeding ontstaat, gebeurt dit meestal binnen 3 uur na de biopsie. Het kan een toenemende pijn in de rechterbovenbuik en duizeligheid en slapte veroorzaken.
- Pijn aan de rechterschouder of in de rechterbovenbuik. De pijn kan enkele uren tot 48 uur na de leverbiopsie aanhouden. Tegen de pijn kunt u een Paracetamol® innemen.
- Nabloeding op de plaats van de biopsie. Dit komt voor als de plaats van de biopsie niet lang genoeg dichtgedrukt is. Het weer stevig dichtdrukken van de plaats van de biopsie, is meestal genoeg om het bloeden te stoppen.

Krijgt u thuis toenemende pijnklachten, pijnklachten die niet verminderen of een nabloeding? Neem dan contact op met ons.

Uitslag

De uitslag van de leverbiopsie krijgt u op de eerstvolgende afspraak met uw behandelend arts.

Vragen

Wij hopen dat u na het lezen van deze folder met vertrouwen het onderzoek tegemoet gaat. Als u nog vragen heeft, kunt u van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 16.30 uur telefonisch contact opnemen via 010 – 461 6173 (Franciscus Gasthuis) of 010 - 893 1311 (Franciscus Vlietland).

Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling, kunt u altijd uw verpleegkundige om informatie vragen.